

Iceland
Liechtenstein Norway
Norway grants grants

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Wspólnie działamy na rzecz Europy **zielonej**, **konkurencyjnej** i sprzyjającej integracji społecznej

Program Środowisko, Energia i Zmiany klimatu

gov.pl/web/klimat/mf-eog

Czym jest Program Środowisko, Energia i Zmiany klimatu

W obliczu **zmian klimatycznych** ważne są działania, które pomogą je **złagodzić i zmniejszyć wpływ na środowisko**. To główne cele Programu Środowisko, Energia i Zmiany klimatu, finansowanego z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) i budżetu państwa.

Za wdrażanie tego **Programu klimatycznego EOG** w Polsce odpowiedzialne jest Ministerstwo Klimatu i Środowiska, które pełni rolę jego Operatora. Program wspiera realizację różnorodnych projektów związanych z ochroną środowiska, którym towarzyszą liczne działania mające na celu podnoszenie **świadomości ekologicznej** i edukowanie społeczności. Jest również przykładem na współpracę i wymianę doświadczeń, także z instytucjami zagranicznymi.

POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

TERMOMODERNIZACJA SZKÓŁ

GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

KIERUNKI DZIAŁAŃ

INWESTYCJE W ZIELONO-NIEBIESKĄ INFRASTRUKTURĘ

POPRAWA STANU ŚRODOWISKA
NATURALNEGO I OCHRONA PRZYRODY

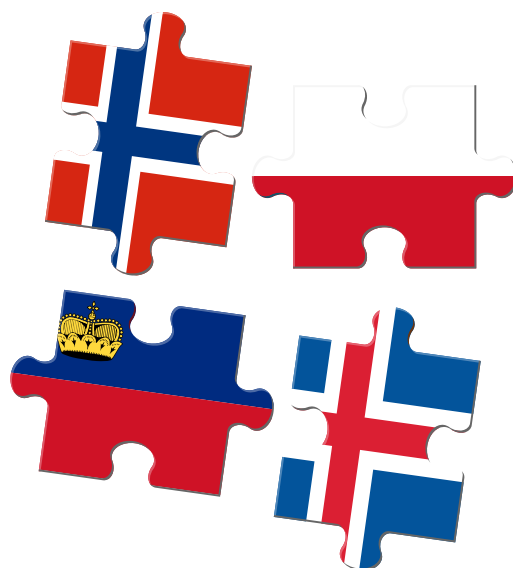
OZE

Środki na realizację Programu Środowisko, Energia i Zmiany klimatu

Fundusze Norweskie i EOG to potoczne określenie bezwrotnej pomocy finansowej dla Polski. Składają się na dwa instrumenty: Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy. Środki na wsparcie pochodzą z trzech krajów – Norwegii, Islandii i Liechtensteinu.

Program Środowisko, Energia i Zmiany klimatu 2014-2021 w liczbach

**Obszary działania w ramach
Programu Środowisko, Energia
i Zmiany klimatu 2014-2021**

**Energia odnawialna, efektywność energetyczna,
bezpieczeństwo energetyczne**

Środowisko naturalne i ekosystemy

**Łagodzenie zmian klimatu i ograniczenie
narażenia na tego typu zmiany**

**oraz
działania edukacyjne
i społeczne**

Korzyści z Programu **Środowisko,** **Energia** i **Zmiany klimatu** – przegląd wybranych projektów

Adaptacja do zmian klimatu
poprzez rozwój zielonej i niebieskiej
infrastruktury w Gryfinie

Mikołów dla Klimatu – wdrażanie
inwestycji z zakresu błękitno-zielonej
infrastruktury w mieście

Rewaloryzacja i rewitalizacja
terenów zieleni w Polanicy Zdroju

Szkoła przyjazna klimatowi. Modelowe
centrum edukacji na temat łagodzenia
i adaptacji do zmian klimatu w mieście

Klimat w szkołach metropolii

Sztum Circular Economy – odpowiedzią
na współczesne wyzwania klimatyczne

Czynna ochrona zagrożonych siedlisk i gatunków na cennych przyrodniczo obszarach Mazur aschodnich

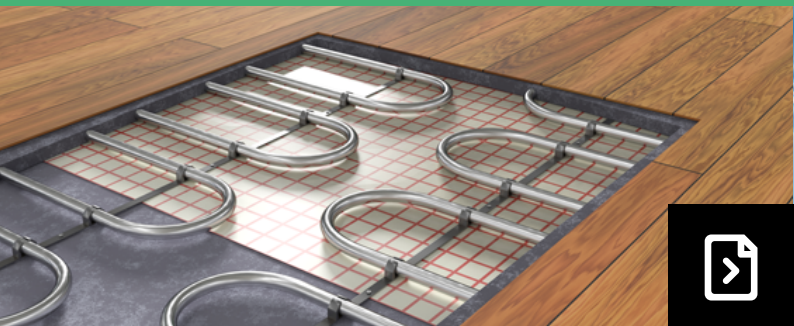
Karpaty Łączą ochrona Torfowisk Orawsko Nowotarskich

Odtwarzanie mokradeł

Budowa Nowej Elektrociepłowni Czechnica

Budowa pompy ciepła będącej nowym źródłem zasilania dla miejskiej sieci ciepłowniczej we Wrocławiu

Budowa instalacji geotermalnej w Chochołowskich Termach Sp. z o.o.

Adaptacja do zmian klimatu poprzez rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury w Gryfinie

Wartość projektu
1,3 mln EUR (5,6 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
1,1 mln EUR (4,8 mln PLN)

■ Obszar

Łagodzenie zmian klimatu i ograniczenie narażenia na tego typu zmiany

Cele Projektu

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych na poziomie lokalnym

Działania inwestycyjne

Zagospodarowanie terenu Górki Miłości

Zagospodarowanie zielonego skweru – miejsca pamięci

Zagospodarowanie skweru przy hali widowiskowo-sportowej

Zagospodarowanie nabrzeża

Zagospodarowanie terenu przy ulicach Mazowieckiej i Mazurskiej

Zagospodarowanie terenu przy ul. Fredry (ogród pszczeli i hotel dla pszczół)

Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika retencyjnego przy ul. Kochanowskiego

Zagospodarowanie terenu „Opolanka”

Utworzenie łąki kwietnej na obrzeżach Gryfina

Energooszczędne oświetlenie solarne

Miejski ogródek kieszonkowy

Ekologiczna infrastruktura dla szkół podstawowych

Przedszkolne ogródki deszczowe

Eko zakątek – miejsce spotkań i edukacji ekologicznej

Montaż zbiorników na wodę deszczową przy Żłobku w Gryfinie

Utworzenie kącików edukacyjnych na terenie Aquaparku Laguna

Działania edukacyjne i społeczne

Edukacja ekologiczna to klucz do budowania świadomej społeczności. W ramach projektu przygotowano różnorodne materiały edukacyjne dostosowane do różnych grup wiekowych, by każdy mógł się włączyć w działania na rzecz ochrony środowiska.

Przewodnik po zmianach klimatu dla najmłodszych
„Ciekawe, dlaczego drzewa i zieleń są ważne?”

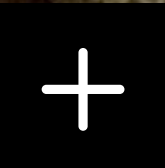
Broszura „Domy dla owadów”

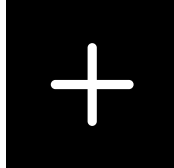
Zielone Forum Publiczne – Po co potrzebna nam zieleń miejska?

Broszura „Ogrody deszczowe”

Program adopcji drzew

Mikołów dla Klimatu - wdrażanie inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w mieście

Wartość projektu
4 mln EUR (17 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
3,4 mln EUR (14,6 mln PLN)

■ Obszar

Łagodzenie zmian klimatu i ograniczenie
narażenia na tego typu zmiany

Cele Projektu

Adaptacja miasta do zmieniających się
warunków klimatycznych

Działania inwestycyjne

Utworzenie Parku Trzech Pokoleń

Rewitalizacja Parku Planty

Przywrócenie pojemności retencyjnej Stawu w Mokrem

Instalacja zielonych ładowarek

Rewitalizacja i utworzenie nowych terenów zielonych

Nasadzenia i pielęgnacja drzew przy centrum przesiadkowym

Instalacja lamp LED

Budowa zielonych parkingów

Zacienienie płyty rynku i chodników

Budowa zielonych przystanków

Budowa parku kieszonkowego

Pielęgnacja starodrzewu

Budowa ścieżki pieszo-rowerowej

Odnowienie i wzmocnienie systemu retencji wody

Zainstalowanie fotowoltaiki wraz z budową ogrodu deszczowego

Utworzenie zielonej terenowej sali edukacyjnej

Działania edukacyjne i społeczne

**Rewaloryzacja
i rewitalizacja terenów
zieleni w Polanicy-Zdroju
z uwzględnieniem zielono-
niebieskiej infrastruktury
na potrzeby adaptacji
miasta do zmian klimatu**

Wartość projektu
4 mln EUR (17,6 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
3,4 mln EUR (14,6 mln PLN)

■ Obszar

Łagodzenie zmian klimatu i ograniczenie narażenia na tego typu zmiany

Miasto Polanica-Zdrój skorzystało ze wsparcia w ramach programu na realizację szeroko zakrojonych działań inwestycyjnych, których celem było przede wszystkim przeciwdziałanie zamianom klimatu oraz walka ze skutkami tych zmian. Działania te przełożyły się nie tylko na poprawę jakości życia mieszkańców i mieszkank, ale również podniosły walory wizualne miejscowości. Beneficjent dodatkowo uruchomił szereg działań edukacyjnych, które miały na celu podniesienie świadomości ekologicznej społeczności.

Działania inwestycyjne

Rewitalizacja zabytkowego parku zdrojowego
w Polanicy-Zdroju z uwzględnieniem
zielono-niebieskiej infrastruktury

Przebudowa ścieżki turystycznej z budową
wieży widokowej, niezbędną infrastrukturą
i zagospodarowaniem terenu na Wzgórzu
Marii w Polanicy-Zdroju

Remont ścieżek parkowych

Nasadzenia drzewa i roślin zielonych

Zwiększenie powierzchni retencyjnej
i wprowadzenie nowej roślinności w mieście

Budowa eko-przystanków

Budowa ogrodu edukacyjnego
przy szkole podstawowej

Remont muszli koncertowej
i modernizacja elementów małej architektury

Działania edukacyjne i społeczne

Konferencja „Gospodarowanie wodami opadowymi”

Warsztaty edukacyjne

Konkurs dla uczniów „Moja zielona Polanica-Zdrój”

Pozostałe działania edukacyjne i aktywizujące

**Szkoła przyjazna klimatowi.
Modelowe centrum edukacji
na temat łagodzenia i adapta-
cji do zmian klimatu w mieście**

Wartość projektu
480 tys. EUR (ok. 2 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
480 tys. EUR (ok. 2 mln PLN)

■ Obszar

Łagodzenie zmian klimatu i ograniczenie narażenia na tego typu zmiany

W realizację założeń Programu Środowisko, Energia i Zmiana klimatu włączyła się również **Fundacja Sendzimira**. Dotacje wykorzystano przede wszystkim na zagospodarowanie wody deszczowej wokół Szkoły Podstawowej nr 195 w warszawskim Wawrze. W tym celu zbudowano błękitno-zieloną infrastrukturę obejmującą ogród deszczowy oraz park kieszonkowy. W całym procesie brała udział społeczność szkolna, co wpłynęło na podniesienie ich świadomości ekologicznej.

Działania edukacyjne i społeczne

Działania inwestycyjne uzupełniono o wydarzenia, których celem była edukacja społeczeństwa. Zapraszamy do obejrzenia rezultatów tych działań.

Warsztaty wprowadzające dla nauczycieli

Program szkoleniowy dla edukatorów nauczycieli i zarządów szkół

Warsztaty konsultacyjno-projektowe dla uczniów i uczennic

Warsztaty praktyczne dla uczniów

Scenariusze zajęć lekcyjnych

Poradnik „Szkoła przyjazna klimatowi na wyciągnięcie ręki”

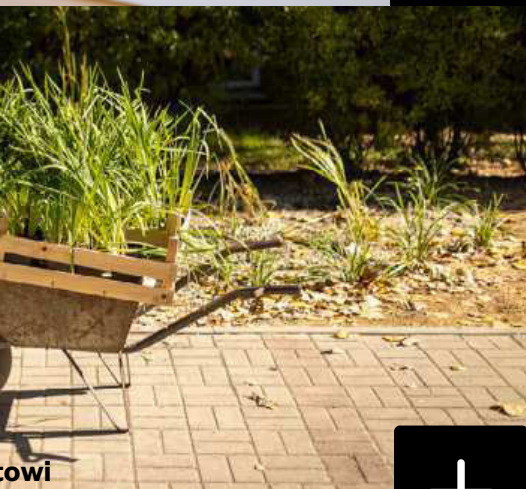
ów,

SZKOŁA PRZEDKAZNA KLIMATOWI

Modelowe działania i inicjatywy edukacyjne na temat łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu w mieście

reportaż z projektu

owi

Klimat w szkołach metropolii

Wartość projektu
816 tys. EUR (ok. 3,5 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
816 tys. EUR (ok. 3,5 mln PLN)

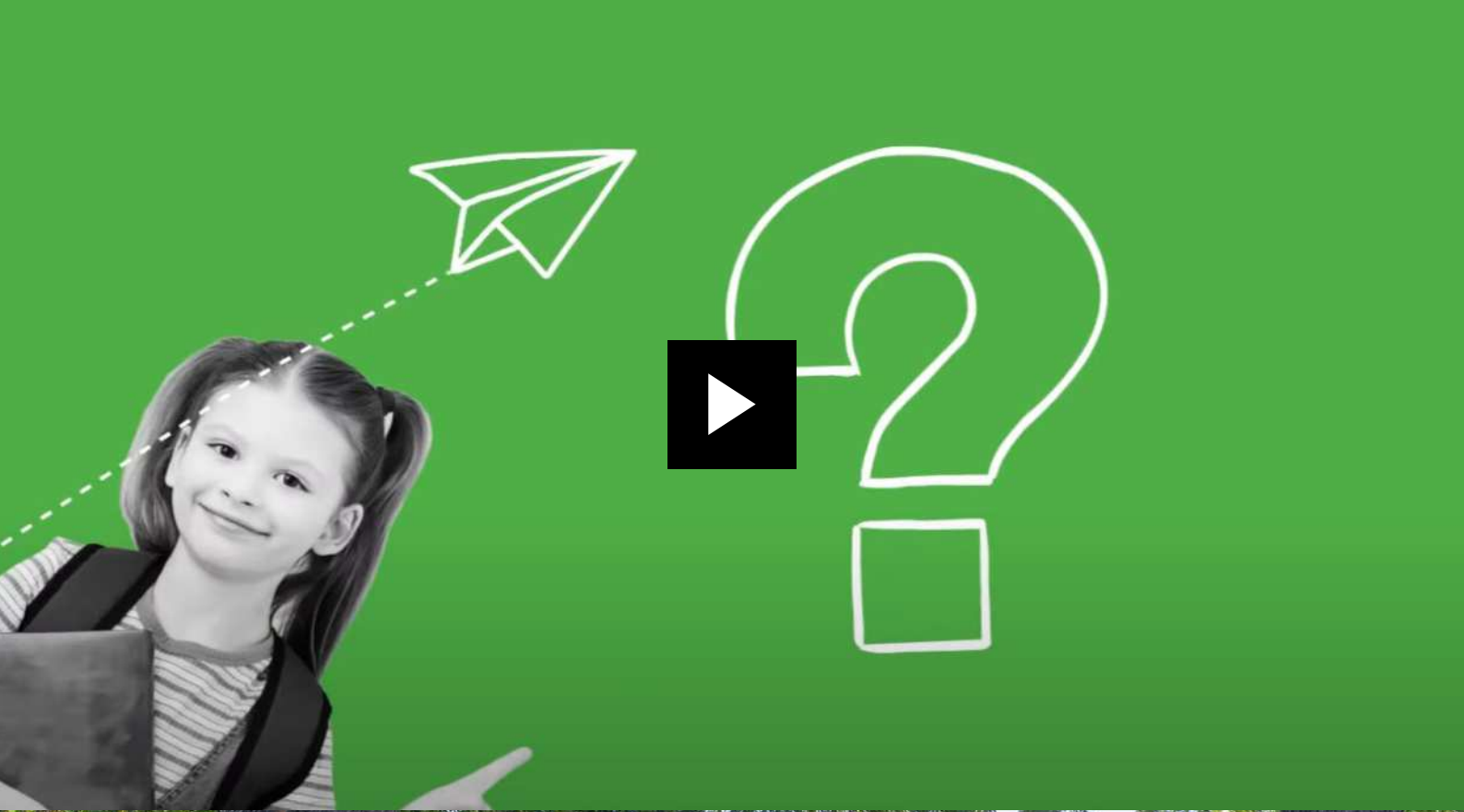

■ Obszar

Obszar Metropolitalny
Gdańsk-Gdynia-Sopot

Zieloną metamorfozę przeszło **40 szkół** na terenie Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot. W ramach tej odnowy w każdej z placówek powstały elementy zielono-niebieskiej infrastruktury, np. skrzyniowy lub gruntowy ogród deszczowy, niekiedy infiltracyjna, kompostownik lub zielona ściana. Ze względów edukacyjnych, w prace zaangażowano społeczność szkolną. Dodatkowo podjęto jeszcze inne działania służące podnoszeniu **świadomości ekologicznej** wśród społeczności szkolnej.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

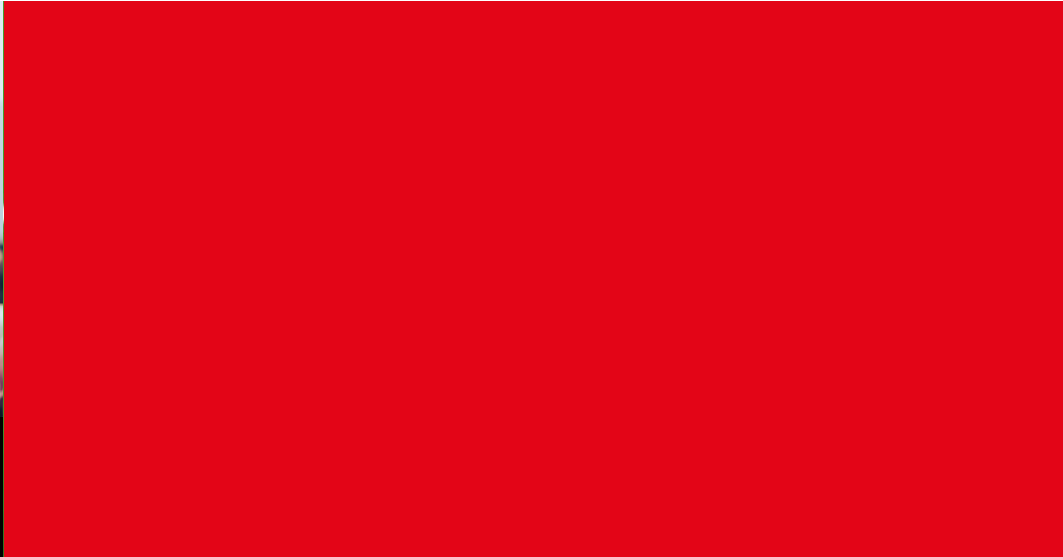
Klimat na 5!

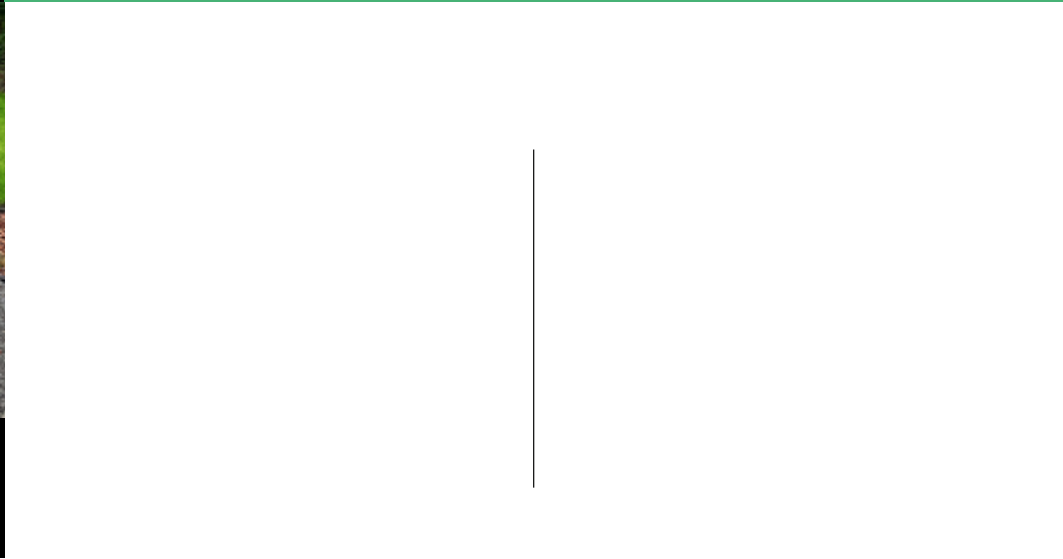
Szkolenia dla nauczycielek i nauczycieli

Konkurs „Chrońmy klimat metropolii”

zywny.

Sztum Circular Economy – odpowiedzią na współczesne wyzwania klimatyczne

Wartość projektu
1,7 mln EUR (ok. 7,5 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
1,5 mln EUR (ok. 6,3 mln PLN)

■ Obszar

Łagodzenie zmian klimatu i ograniczenie
narażenia na tego typu zmiany

Nowoczesna gospodarka odpadami to jeden z elementów dbania o przyrodę. Dlatego też w ramach projektu wybudowano nowoczesny **Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych** oraz halę magazynowo-naprawczą, gdzie lokalna społeczność może oddać niepotrzebne im rzeczy, które nadają się do ponownego wykorzystania.

Działania edukacyjne i społeczne

Wirtualne seminaria ekologiczne dla młodzieży

Konferencja inicjująca działanie Grupy Task Force

Warsztaty interaktywno - edukacyjne - Strefa Lab

Dzień z klimatem

Broszura edukacyjna promująca gospodarkę obiegu zamkniętego

Heckaton „Norwegian Circular School Challenge - Zamykamy Obieg!”

Czynna ochrona zagrożonych siedlisk i gatunków na cennych przyrodniczo obszarach Mazur Wschodnich

Wartość projektu
470 tys. EUR (ok. 2 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
400 tys. EUR (ok. 1,7 mln PLN)

■ **Obszar**

Środowisko naturalne i ekosystemy

Efekty Projektu

**Ochrona dystroficznego zbiornika wodnego
na terenie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej**

Działania edukacyjne i społeczne

Zajęcia o płazach i nietoperzach

Film edukacyjny o płazach

Podsumowanie zimowego liczenia nietoperzy

Obserwacja budek dla nietoperzy

Wizyta studyjna w Norwegii

Broszury edukacyjne

Karpaty Łączą - ochrona Torfowisk Orawsko-Nowotarskich

Wartość projektu
1,6 mln EUR (ok. 6,8 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
1,3 mln EUR (ok. 5,8 mln PLN)

■ **Obszar**

Środowisko naturalne i ekosystemy

Cele Projektu

Wsparcie działań zarządczych w gminach, na których położony jest kompleks Torfowisk Orawsko-Nowotarskich poprzez m.in. Organizację warsztatów podkreślających wagę zrównoważonego kształtowania przestrzeni, procesów decyzyjnych i właściwego użytkowania gruntów

Działania edukacyjne i społeczne

Spotkanie terenowe
z dziennikarzami

Badania na kopule torfowiska

Odtwarzanie mokradeł

Wartość projektu
570 tys. EUR (ok. 2,5 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
480 tys. EUR (ok. 2 mln PLN)

■ **Obszar**

Środowisko naturalne i ekosystemy

Cele i efekty Projektu

**Poprawa warunków lęgowych
cennych gatunków ptaków**

Działania edukacyjne i społeczne

Zajęcia o mokradłach

Warsztaty przyrodnicze w szkołach sąsiadujących z obszarem, na którym realizowano projekt

Prace na stawach rybnych w Dargomyślu

Budowa Nowej Elektrociepłowni Czechnica

Wartość projektu
179,5 mln EUR (ok. 775 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
7 mln EUR (ok. 30,2 mln PLN)

■ Obszar

Energia odnawialna, efektywność energetyczna,
bezpieczeństwo energetyczne

Fundusze norweskie i EOG stanowią również wsparcie dla bardzo dużych, złożonych i kosztownych inwestycji, realizowanych głównie w obszarze energetycznym. Doskonałym przykładem będzie tutaj projekt Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A., w ramach którego wybudowana została nowa elektrociepłownia. To projekt o kluczowym znaczeniu dla aglomeracji wrocławskiej, który umożliwił zastąpienie istniejącej elektrociepłowni węglowej przez nową, nowoczesną jednostkę zasilaną niskoemisyjnym gazem. Dzięki realizacji tego przedsięwzięcia Wrocław i gmina Siechnice mogą korzystać z czystego, stabilnego źródła ciepła i energii elektrycznej, co ma bezpośredni wpływ na **większe bezpieczeństwo energetyczne**, wyższy komfort życia i zdrowie mieszkańców i mieszkańek regionu.

Budowa pompy ciepła będącej nowym źródłem zasilania dla miejskiej sieci ciepłowniczej we Wrocławiu

Wartość projektu
15,9 mln EUR (ok. 68,4 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
4,9 mln EUR (ok. 21 mln PLN)

■ Obszar

Energia odnawialna, efektywność energetyczna,
bezpieczeństwo energetyczne

WROMPA, czyli wrocławska pompa ciepła to efekt doskonałego wykorzystania dotacji w Programie. Celem projektu było stworzenie pompy ciepła o mocy aż **12,5 MW** wraz z infrastrukturą towarzyszącą, której celem jest pozyskiwanie ciepła ze... ścieków komunalnych! Nowe źródło dostarczy 5% zapotrzebowania mieszkańców Wrocławia na energię ciepłą. Zespół urzędzeń korzysta z Odnawialnych Źródeł Energii.

**Budowa geotermalnej instalacji
kogeneracyjnej do produkcji
ciepła, energii elektrycznej
i chłodu w przedsiębiorstwie
Chochołowskie Termy sp. z o.o.
(HYDRO-GEO)**

Wartość projektu
12,6 mln EUR (ok. 54,4 mln PLN)

Wysokość dofinansowania
2,8 mln EUR (ok. 12,1 mln PLN)

■ **Obszar**

Energia odnawialna, efektywność energetyczna,
bezpieczeństwo energetyczne

Program Środowisko, Energia i Zmiany klimatu objął wsparciem również budowę systemów produkcji energii cieplnej z głęboko położonych źródeł geotermicznych w miejscach, gdzie potwierdzono istnienie ekonomicznie użytecznych rezerw.

W ramach projektu rozbudowano istniejącą instalację geotermalną o nowy odwiert produkcyjny z elektrownią ORC oraz turbinę wodną do zasilania obiektów w ciepło, chłód i przyjazną przyrodzie energię elektryczną. Efektem jest nie tylko zwiększenie produkcji energii z OZE, ale też zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko. Dodatkową zaletą jest zapewnienie ciągłości dostaw energii na potrzeby energetyczne spółki Beneficjenta.